
KAKOVOST BIBLIOGRAFSKIH ZAPISOV

Doc. dr. Marija Petek

KNJIŽNIČNI KATALOG

- Katalogizacijska pravila
- Računalniški format
- Katalogizatorji
 - Znanje
 - Natančnost
- Uporabniki
 - Enostavnost
 - Uspešnost

KAKOVOST ZAPISOV

- Opredelitev kakovosti
 - Brezhiben zapis (brez napak)
 - Zapis z manjšimi napakami (neustrezna opomba, napačen indikator itd.)
 - Uporabnik najde in identificira bibliografski vir (zadostujejo samo nekatere pravilne navedbe elementov dostopa: avtor/ji, naslov, založba, leto itd.)

KAKOVOST ZAPISOV

- Kongresna knjižnica: napake v katalogu zmanjšujejo ugled knjižnice
 - Prej: večje in manjše napake
 - Zdaj: vse vrste napak izenačene
- Razvoj sistemov za vzajemno katalogizacijo
 - Velik vpliv napak in njihovo širjenje, slab vzgled
- Kakovost je obratno sorazmerna s številom zapisov, ki jih izdelava katalogizator?

KAKOVOST ZAPISOV

- Dinamičen pojem
- Odvisna od potreb uporabnikov

PREVERJANJE KAKOVOSTI ZAPISOV V COBISS-u

- Kriteriji za ocenjevanje bibliografskih in normativnih zapisov v COBISS.SI (2009)

<http://www.nuk.uni-lj.si/dokumenti/izobrazevanje/2012/>

- NUK in IZUM: 50 naključno programsko izbranih zapisov s pripadajočimi normativnimi zapisi, 2x letno

PREVERJANJE KAKOVOSTI ZAPISOV V COBISS-u

- Večje napake – 3 točke (napačna značnica, napačna maska vnosa, napake v 200, podvojen zapis ...)
- Manjše napake – 2 točki (napačen vrstni red podpolj v bloku 2, manjkajoče opombe v bloku 3 ...)
- Manjše napake – 1 točka (napake v poljih, ki niso elementi dostopa, napake pri kodiranih podatkih, napačna raba NSB/NSE, napačna raba oglatih oklepajev, velikih/malih začetnic, napačni indikatorji ...)
- Pravopisne napake in napačne okrajšave – 0,5 točke

SEŠTEVEK TOČK

- **Zapis ustrezne kakovosti** = zapis brez napak: možna priporočila oz. opozorila
- **Zapis primerne kakovosti** z manjšo napako: manjše napake < 5,5 točk, brez napake s 3 točkami
- **Zapis z večjo napako** = zapis z eno večjo napako (3 točke) ali več manjših napak (> 6 točk)

Zapisi z nap./50

■ 2005 dec.	36
■ 2006 maj	41
■ 2007 jan.	40
■ 2007 jul.	40
■ 2008 jan.	45
■ 2008 jul.	47
■ 2009 feb.	44
■ 2009 sep.	46
■ 2010 feb.	44
■ 2010 avg.	43
■ 2011 jan.	40
■ 2011 avg.	35
■ 2012 jan.	45
■ 2012 jul.	42
■ 2013 jan.	43

REZULTATI PREVERJANJA ZAPISOV V COBISS-U

- Povprečje:
42,1 zapisov z napakami

ALI KATALOGIZATORJI POPRAVIJO NAPAKE, NA KATERE SO OPOZORJENI?

- Pri manjših napakah obveščen samo katalogizator
- Pri večjih napakah obveščen tudi vodja knjižnice
- NUK: preverjanje odprave napak, 19. maj 2012
 - 16 od 34 katalogizatorjev napak ni popravila
 - Nekateri so popravili samo nekaj napak

TUJE RAZISKAVE

- Knjižnica Univerze Bath: 288 zapisov, 34,4% zapisov z napakami; največ napak pri založništvu, knjižni zbirki in navedbi izdaje
- WorldCat: kakovost zapisov za mon. publ. v korejski pisavi, 623 zapisov, 76,2% zapisov je imelo napake; največ napak pri transliteraciji v naslovu; povprečno 2,5 napak na zapis
- Splošne knjižnice v Singapurju:
 - Katalogizatorji različno ocenili napake v zapisih
 - Uporabniki za identifikacijo: naslov, avtor, najmanj ISBN in ISSN
 - uporabnike najbolj moti napačno črkovanje

RAZISKAVE ZA COBISS

- Pesjak & Petek: 90 zapisov, monografske publikacije
 - 1., 2. in 5. območje bibliografskega opis
 - 2004 + 2010

	1. območje %	2. območje %	5. območje %
2004	20	5,6	40
2010	33,1	15,2	40

RAZISKAVE ZA COBISS

- Crnčič: 50 zapisov, monografske publikacije, 72% zapisov z napakami
- Povprečno število napak na zapis

Kat. pravila 1,3

COMARC 0,8

RAZISKAVE ZA COBISS

- Enci: 50 zapisov za serijske publikacije
- 96 % zapisov z napakami – ISBD(CR)
 - Največ v območju fizičnega opisa
- 48% zapisov z napakami – COMARC
 - Največ v bloku kodiranih podatkov

Povprečno število napak na zapis

Kat. pravila 2,6

COMARC 0,8

RAZISKAVE ZA COBISS

- Petek: enotni naslov, polje 300 in 500

	Oseb. znač. %	Stv. znač. %
Ima 300	46,1	17,4
Ima 500	40,3	27,6
Nima 300 in 500	13,6	55

RAZISKAVE ZA COBISS

- NUK 2012: Anketa o navadah uporabnikov pri iskanju, 61 anketirancev
 - 15 katalogizatorjev
 - 13 informatorjev
 - 9 informatorjev, ki so tudi katalogizatorji
 - 24 uporabnikov

RAZISKAVE ZA COBISS

■ NUK 2012: iskanje

■	VSI %	UPORABNIKI %
■ Naslov	95	92
■ Avtor	95	96
■ Ključne bes.	78	75
■ Naslov izv.	34	46
■ Leto	72	42
■ Jezik	50	38
■ Naslov zbirke	34	29
■ Itd.		

RAZISKAVE ZA COBISS

■ NUK 2012: **identificiranje**

■	VSI %	UPORABNIKI %
■ Naslov	100	100
■ Avtor	91	88
■ Leto	88	72
■ Ključne bes.	78	50
■ Dodatek k nasl.	44	38
■ Podatek o izd.	42	29
■ Fizični opis	49	54
■ Jezik	63	54
■ Itd.		

NAPAKE

- ID=911365 Design for sport
- ID=907525 McGrawHill dictionary of ...
- ID=903685 Zorko, Harej
- ID=868101 Current issues of highway ...
- ID=10713397 Smiselnost informativnih ...

VZROKI ZA NAPAKE

- Zastarel katalogizacijski pravilnik
- Neustrezni kriteriji za napake
- Neznanje
- Nenatančnost
- ???

PREDLOGI

- Študijski program
- Izobraževanje za licenco
- ???

VIRI

- KAVČIČ, I. Kakovost zapisov v vzajemni bibliografsko-kataložni bazi podatkov COBIB.SI. (2012). *Knjižničarske novice*, 22(6), str. 1-19.
- Kriteriji za ocenjevanje bibliografskih in normativnih zapisov v COBISS.SI. (2009). Dostopno: http://www.nuk.uni-lj.si/dokumenti/izobrazevanje/2012/Nakljucni_zapisi_kriteriji.pdf
- PESJAK, D. & PETEK, M. (2010). Kakovost bibliografskih zapisov v COBIB in uporaba katalogizacijskih priročnikov. *Knjižnica*, letn. 54, št. 3, str. 15-33.
- PETEK, M. (2012). Enotni naslov v teoriji in v slovensko-hrvaški katalogizacijski praksi. *Knjižnica*, 56, [št.] 1/2, str. 127-148.
- PETEK, M. (2012). Kakovost bibliografskih zapisov v COBIB-u. *Organizacija znanja*, letn. 17, zv. 1, str. 11-15.

VIRI - diplome

- CRNČIĆ, M. (2010). Kakovost bibliografskih zapisov v vzajemnem katalogu COBIB.
- ENCI, T. (2011). Kakovost bibliografskih zapisov za serijske publikacije v vzajemnem katalogu COBIB.SI.